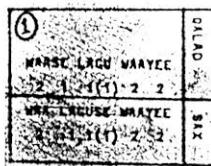


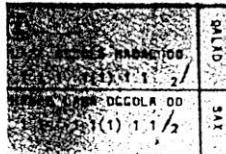
MIISAANKA MAANSADA

In mudda ahba bogga sunqanata waxaa kala socoteet miisaanka maansada ee Jaalle Maxamed Jasmin Dhamac «Gaariye». Maanta waxaynuu faaqideeynnaa fikradhu isjihduu ee ku saabsan miisaanka maansada oo salku ku haya tirada shaqalladhi tixda ku jira.

Ilaakiin inta aadan isku deeyin inaad falamtid miisaankisa, waxaa lagamaa muuernaah inaad og tahay fikradhaa uu Gaariye ku qabo gabayen. Wuxuu aamininsan yahay inay gabyaannimadu hibo Eebbi ahuyne tahay xeel la baran karo. Haakaas keliya kuma ekaane, wuxuu si kalsooni ah u martiqaday in ciddii doonaysa inay gabay noqdaan ay ku biirraan dugsigisa oo dersiga kala soocdaan bogga Sunqaanta ee Xiddigta Oktobar todobaad walba maasilinta Sabtida ku soo baxa.



Dakdaa fikradan diiddan waxay qabaa in gabyaannimadu asal ahaan tahay hibo, burashada shuruudaha maansaduna kalsoo ta hay qofki hibadans leh keliya. «Waa laga yaabaa inaad baratid erayo badan, dabadeedna miisaanka maansada la kaashatid si aad gabay u hal-aburtid.» ayeey ku doodeyaa, «Leakiin haddii Sayid



Maxamed Cabdulle Xasan raaci la-

haa habkan, waxay u badan tahay inuusin muddadii yarayd ku tirin kareen boqollaalka maano oo aad mortidood ku dhaygagasyid. Awooddii uu u lahoo inuu tiriyo gabay lala amankaaga (oo mararka qar-kood gaadhaya ilaa 300 oo beyd) ayuu ku mutaystay in lagu tilmaanno min gabayga hibo u leh.

Tan iyo haddeer jaamacadaha

adduunka ee hiddubu waxay caan ku yihiin in lagu bartu mortidu la-ga dhaxlay raggi gabayga hibada u lahaa ee jaamacadahnas caan kuma ala inay abuuruna ragiye gabay. «Daduk waa indha ku-garaadle, sida ay mortidu Soomaaliyeed qabto, gabayguna wuxuu al-aanya hibo tan iyo inta safka ugu u lahaa ee jaamacadahnas caan ku horreya ee Jaalle Gaariye xertiisa hibada ka madhanii qalin jebiyaa.

Higgandhaa iyo miisaanka maansadu wey saameeyan gabayna Soomaaliyeed. Jaalle Gaariye wuxay la tahay in higgandu sharoi adag oo loo baabun yahay in gabayna Soomaaliyeed laga xoreeyo. Wuxuu leeyahay: «Gabaygu wuxuu ka mid yahay noocyada xidhiliika is-afgarashada bulshada wa-xanaa dhædaa in higgandu ku jirrabto gabayguna inuu istiemado erey ka leexsan ujeeddadiisii oo aan si dhab ah u cabirayn dareenka (feeling) naftisa. Hadaba haddii uu yahay dhaabab, waa inaynu dhago uga xoroowina shardigan». Isla markans, Jaalle Gaariye wuxuu xambariisan yahay miisaanka maansada oo laftisu shardiyaal ku darbaya leh.

Dakdaa diiddan in higgadda gabayga laga tapo, ma dafrisana inay higgaddu dhaabab adag tahay. Waxayee ku doodeyaa in gabyaannimadu tahay awooddo qofku kaga gudbayo dhaabandhu iyo shariyadaad-ad-ag ee muuansada (xag higgadeed iyo xag miisaan mid ka-staba ha ka yimaaddeene). Awooddo yaabka leh ayaaan ugu wacan inaynu ku tilmaanno gabayga «hibo», tagtaranka «waaya-aragnimo». Waxay kale oo ku doodeyaaan fikradhaa Gaariye hor taqani, in ereyada higgadda gabayu yihiin xuddunta cokka macaan iyo jiibku degtu ku roxaayhato, haddii higgadda laga tagona gabayu dha-dhan yeelan maayo.

Tan labaad, waxay leeyihii: «Marba haddii miisaanka iyo higgadda lababdu yihiin dhaababdo adag maxaynu midna u xooryanaa midka kale u xambaranaynaa?» Jawabtu waa «miisaanku wuu ka sines ballaandhan yahay higgadda sidaa awgeedna waddooyin badan buu kuu furan». Hase yeeshay, inkastoo ka astaasho Gaariye gabayuhay misnaa tusaaleyaashisho oohammi waa gabay higgadsan, xertiisuna waxay ka filayes inuu gabay aan higgad labayn tiriyo oo tusaaseelaan u soo bandhigo. Xertiisiway sugaysaa.

Isagoo shaqalka gaabum u tirsanya «1», shaqalka diceera «2» shaqalka gaabum oo ku dhifusun «3» amma «4» wuxuu miisaanka maansada ku bilabab «Jiffiada» (Eeg Xiddigti 17.1.1976), oo u qantuz saldhigii gabayga. Wuxuu dejiyec siddexda sharee oo heos ku taxan;

Shareiga 1aad. Jiffiada waa suggay amma tobaney midkood, wa-xanaa xuddun u kala ah shaqalka 1aad iyo kan baad.

Shareiga 2aad. Shaqalladu hab gaar ah ayeey isugu reebmaan amma isugu xidhiman.

Shareiga 3aad. Markii laba shibbane isku xigadaan waxay leeyihii meelo u gaar ah.

Qolada dhallilayaa Shareiga 1aad waxay leeyihii in Gaariye «ay u tirsado «2» marka ay ku jirto «baxaya amma «1» marka ay ku jirto «baxaysaa» xignad iyo sharee lagu hirtu midna kuma fudhidaa waa «shadba intaan doonaaan ka dhiganiyan». Ta labada waxay leeyihii shaqalka xudduna uu Gaariye u qaytay mur wuxuu gelayaan ereyga dabadiisa, marnu hortiisaan amaba dhexdiisa. Jaalle Gaariyeenaa si bayaan ah uma macnayn sababa-hu uga wacan. Dadka qaar waxay markiiba ka dideen 16 hab oo kala duwan oo shaqallada beydku isugu taxni karaan, dadka. Gaariye tegeersan waxay ku doodeyaa inay dhici karto in Gaariye inoo hawl yareeyey isagoo inaga banjinaa yaddooyin kale oo aynu isku luri lahayn.

Waxaa Shareiga 2aad laga soodheegay tusaale muujinaya jifsto sagndal ah oo miisaankiidi qumiman yahay dhugteg laaxinku ka deremayso. Dabadeenda wuxuu isweyfaariye laba erey, Inkastoo ku xidhiidhki shaqalladu kii hore la mid noqday, haddana laaxinku uu waxay. «Waxay sidan ku no-qota», ayuu yidhi Gaariye, «markii ayuu labada erey isweyfaariyenay ayuu aafra shaqal oo hore lababu isugu xidhimeen sida uu muujinayo hakadku (Eeg Tusaale 1).

Hase yeeshay isku-dhufsanaanta shaqalladu ma ahid mid dadka u wada muuqan kartu amma laga heshi karo. «Xitaa haddii Gaariye tiisa loo raece» ayay leeyihii, «tusaalihiis wuxuu ku kooban yahay beydka qaybtay horo eeg harkadka u dhexceeyaa tirooyinka san-dunqa bidix ee Tusaale 3). Gaari-

MIISAANKA CIIFTADA			(Tusaale 3)
16	qaybtu 1aad	xudunte	qaybtu 2aad
GEELAY	GA 2 2	(1)	HAWLYARI 1 2 1 1 -
2, 2			2 1 1
2, 11		1	2 2
11, 2			1 1 2
11, 11			11 11
WAQAAN U	HE 2 2 1	(1)	LI JIREY 1 1 2
12, 2			2 2
21, 2		1	2 1 1
12, 11			11 2
111, 2			111

ye xerta ayuu ku halleyey inay badii doontaan sida ay shaqallada beydka xugga dambe kaga jiraa isugu xidhmayaan.

Shareiga 3aadna waxaa laga soodheegay tusaale waafaqsan. Shareiga 1aad iyo kan 2aadba, laakiinse laaxin ku jiro. Dabadeedna ereyga «oggolaa oo labada shibbane oo isku xiga leh ayuu kobiisii ke beyley (eeg Tusaale 2), markaas ayaa dhadhankii jiftuad soore hagarey, «Laakiin Shiihkuu ayay leeyihiin xertu xidhmeen sida oo wadhaadoon oo shibbanayaasha laban-laabmaa geli kaaran». Xertia fal-lagowdeye waxayba leeyihii «sida guurku uyu koobmo niyo afo, ayuu miisaankuna uga koobmo shubanayad iyo shaqallo. Haddii midkood gooni u baacsatidna hawashadu waxay u kala dhantaalmaysaa sidii ay u kala dhantaal-lahan lahayd haddii and ninku keliya isku koobtid adigoo arrin guur ka hadlaya. Jaalle Gaariyeenaa wuu isku laday kaulinta shibbanayaasha maansada kuga jiraa iyo xidhiidh-koodoba.

Fikradhaa Gaariye diiddan oo kor ku xusan waxaa sii dherin la hayo beydad jifsto ah oo aan 16 hab oo Gaariye midnada waafaqsanayn. Tusaale, qaybtu hore ee beydka hoose (eeg Tusaale 3) shantadar oo ka hooseyya midna ma waafaqsanaa, laakiin beydka qaybtay si ambaa wuxay waafaqsanayn taha sadarka saddexda ee «ku jira san-duuga ku hooseeyaa. «Waa maxay sababut?» «Gaariye weydiil?» — Xertiisi baa yuusaya.

Taasi waa jiftiidiye, gabayga u sood gondha dag (eeg Xiddixta Oktobar 31.1.1976). Gaariye wuxuu xubaytay in shaqallada gabaygu yihiin 20 aamu 21 midkood, iyo in hooriska gabaygu had iyo jeer yahay 8 shaqal. «Qaybtu hore ee gabaygu», ayuu leeyihay Gaariye, «waa jifsto saddrax shuqul lagu daryay. Haddii ay qaybtu hore jifsto sagalley ah ku timid wuxuu noqtoon 9 + 3 = 12; haddii ay mid te-hunley ah ku timidna waxay noqtoon 10 + 3 = 13.» Isagoo irruntus u cusikanaya, ayuu Gaariye sushay meelabi xudduntu gelayo si uu u muujio xidhiidhka xisaabey oo ka dhucayey beydka jiftada iyo gabayga. Gabayga shareejo xertiisiwaad uun deejin, hase ahanteec, xidhiidhkaan xisanbeday ahaan ku la-bashayha in Shareiga gabaygu raa-yay ku jiftada laakiin, inaadhaan beylka gabayga ali ka-diseer yahay kan jiftada ali miisaanka gabaygu wuxuu yeeshay.

Akademiyada Dhaqanka iyo Hiddihu maxay miisaanku Gaariye ka qabtaa? «Miisaanka maansadu asalkiisab», ayay madaxda Akademiyada leedhunay, «wan dhieb ka mid ah badweynyaan madda suguysinaanu salkeeda sood xadhino. Si-das darteedna, dhaqaalaha iyo shaqala yaridaan madda nooma oggola inaanu miisaanka fiito deejay ah siimmo. Qoraalka faranteenaa waa 3 jir keliya waxana jira arrimo mawxuu ka mid hayah oo napaga kulul miisaanka. Hadlu iyo miirti, arrintu waxay u baahan tahay sanir iyo baarsil ilaceer, in Akademiyada go'aan (oggol iyo diidmo midkastaba ha ahanteec) eecluhiin deejay ugandhu miisaanka Gaariye muu habboon.

W. Q. E. Cawed (Kholl)

MIISAANKA GABAYGA			(Tusaale 4)
96	qaybtu 1aad	qaybtu 2aad	
misbaas eeesse geesi ilaa tabcaday telas kuusaa meellay			
1 2 2 1 2 1 2 2 1 1 2 1 1 1 1 2 2 2 2			
12, 2	2 2	2 2	2 2
11, 2	2 2	2 2	2 2
2, 11	1	1 1 1	1 1 1
11, 11	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1
2	2 2	2 2	2 2
21, 2	2 2	2 2	2 2
111, 2	1	1 1 1	1 1 1
12, 11	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1
21, 11	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1
111, 2	1	1 1 1	1 1 1
12, 11	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1
gulululuciya mayay leysku deray galangalkeedii	1 2 1 1 1 1 2 2 1 1 2 1 1 2 2	dha	1

Toddobaadkan iyo Suugaanta

Waxa qoray: MAXAMED XAASHI DHAMAC (GAARIYE)

MIISAANKA MAANSADA

Yaa? Aglaada me ka dhwoydahay jecimalka soo baxay Isniinta 5da Maajo 1976. Eeg bogga 3aad. Waxa Miisaanka Maansada si tifatiran uga soo hadlay ninku la yi-dhaadho Kholi. Marka hore aad baan u ammaanaya Kholi. Waxaan ku hambaraynaya sida uu ugu daduulay inuu u derso miisaanka maansada ee aam Sabtiidii walaabu soo bandhiglo. Waxaa jirtay inuu aniga galab ii yimid si aam warbiixin uga siyo, hase ahuatee mar laabud kamaanaan kultmin arrintas iyada ah.

Waa tahay. Bal innuminkaan isku dayo inaan ka faalloodo ma-qalkiisi dherraas. Waaqad moodaysay inaanu waxa uu miisaanka isagu qabto muujin. Inta badan wuxuu isku koobay inuu soo tebiyo waka ay miisaanka ka qubaan qo-on uu ku tilmaamay «Xerta Ga-

riye iyo Xerta Fallaagowday». Ha dibab xuggeet bunt isagu raadeen yahay?

Muu enddayn.

Way jirtaa inay dadka u kala hawel yar tahay inay gabayno, si day u kala erod badan yihii amu u kala fahan badan yihii. Sidaa awgael qofna anigu ma kordhi karo awooddiisa er Soomaaliyed. Hase ahaatee waxa jira laba gabayaa. Gabayaa hadabur ah (poet) iyo gabayaa was naqdiya (poet eri). Markaa wuxuu miisaankayguu si hawl yar u soo saari kraan gabayaqdambe. Kaasuna wuu neqon karuu ka hore. Runti miisaankayguu waxba kama beddeli karo awooddi qof u u leeyahay dooroorashada erayada iyo far-shaxanimada qurxinta hadalka. Miisaanku waa masdarad lagu qiyasoo in bayduk sugar yahay iyo in kale. Waxba kama sheegi karo qurux

daa iy qimiga haydka. Sidaa dar-teg iyo kasta oo miisaanka si sax ah u darsaa wuu samayn kuraa gabay. Waxxaanbare ka mis'uu noqonkarin in galibyaas oo qurux iyo murti leeyahay iyo in kale.

Juelle Kholi, waaxaa Xerta fallaagowday» ee uu sheegay u fariyaa inaan horenu u idhi ilaa iyo buiddana la taagnahay inaan maanduseenku u baahnaan higgadda (qaafiyadda). Anaa idhi innuminkaana ku adkaysanaya in higaaddu aad u dhabto firkadda minku gabayaga ah. Haddii aad in yaabban tihiin waxa iku xambuuray miisaanka oo «laftisu shardiyaa ku dabraya Leh». Waxaan leeyahay murubaa kamaan hadal waxaan ka qubo. Way jirtaa inaan soo bandhigo habka ay u dhacaan maanusooyinkeennu. Ha yeshees taas macnaheedu maaha inaan runaysanahay in ayuu ifaya uun ku dhiggenaano. Wuu jiri karaa wanaa loo baahnaa yahay qof keenu si ka fudut ka shardiyo yar sida ayuu hadda u maansoon. Xerta yusuya ee liga rabta maansoo aan higgad labayn, waaxaad ku leedhahay. «Salnabda waqtigeeda aaya la tukadaan». Waxaae aad u la yah leh qofada aad sheegayo ee leh, «higgadda qabaygu waa kuddunto codka macaan iyo jibka dhegto ku raabtayn, had-dii higgadda laga tagona gabaygu dhadhan yeelamayyo». Miyaanay tolow goonkaasogay inay sha-qalladu yihiin waxa codka iyo jibka sameeyaa ee ay shibbanayashu aamusun yihiin? (Silent). Bal so weydii adigu.

Oolada dhaliliyasa sharciga koowaad ee jiffada sida Kholi inoo sheegay waxay leeyihiin Gaariye «ay» markuu rabana wuxuu u tirsadaan (1) marka kalena (2). Wax xikmad ah amu sharciyana kuma fadhidoo. Alla weedhu qadhaadhu! Miyaan loo baahnaa yahay inay sidaa u dhigaan? Miyaanay ka habboonayn Gaariye ha naga jaahil saaro. Oof aan badhils cilmi ab ku fadhiisaynay, sidee huu ga'aankas degdeeggi u gaadhi karaa, weelibaa isagu oo isku kalsoon? Arrintu si kastaba lu ahaatee aan jaahil bixiyo, «ay» marba tirada aad rabto lama siin karo. Waxaad egaanaynaya erayga ay ku jirto. Mar waxaaad halkeeda gelisaa shaqal gaabaa marna mid dheer adigu oo membaanu uun isku shuglin. Hadhaa ku aanu baydka ku jabayn hadya tiradisu yeelamayn. Tusule ahnuu ku soo qaad xubintan jiiftada ah:

Garand daran naftadany, Haag, Halqa (ny) du ku jirto ku beddel «ay». Maxay noqonysayn? Garand daran naftayday.

Innuminka ku beddel «ay». Maxaa iyo baxaya?

Garad daran naftadany

Waxay sas tahay marka shaqal dheer lagu beddelo. Sidaa awged waxaa loo tiringayaa «ay». Bal tuu-sadehaanuu eeg.

Beri hore waxaa jiray

Halka «ay» da ku beddel shaqal gaabaa «ay» adigu oo maenahaan seeyirayn

Beri hore waxaa jiray. Haddana waxaad ku heddeshaa «ay» waxay naqonysayn:

Beri hore waxaa jiray.

Waxa ay u muuqata inay sax tahay kolka hore ee shaqalka gaaban lagu beddelo. Sidaa awged waxa loo quadanayaa (1). Sidaas oo kale u hubi «ay» da.

Iaalle Kholi laftisa aayaan fahmin sida «ay» loo tiriyo. Taasina waxay ku muuqataa sida uu u dooday. Wuxuu ii soo diray wuxuu ku timaamay war «dhillo ah». Kaasoo si inaan miisaankii Sheekh Gaariye ku soconayn biyadda ka mid ah gabaygii «gudban» iyo qaar kale oo fara badan oo uu ka mid yahay kii Ismaacil Mire. Isaga oo aad isugu kalsoon ayaa wuxuu Kholi leeyahay inay xeerkaygii ahaa inuu baydka gabayga ihi yahay 20 iyo 21 halbeeg jaban yahay. Wuxuu ku dooday inay jiraan qaar ah 22 iyo 23. Tusale ahaan wuxuu u soo qaataay labadan booy oo leeyihiin Sayidki, iyo Ismaacil Mire. Waana sidan caynku uu miisaanay:

Guluuliciyo mayey laysku daray galangalkoodii dhe

1 2 1 1 1 1 2 2 1 1 2
1 1 1 2 2 1

Waa tahay. Waa kan qaladka

uu sameeyey kolkii uu misaamayey. Waxaad moodduu inaan fahmin sida «ay» iyo «wa» oo aan kor qeeqay loo tiriyo. Mar walba waa-saa muuqata «ay» inuu u tiriinayo.

Bal Baydku uu kuu ku misaamayeg «ay» da ku jirta «mayey» wuxuu u tiriye «ay», waana «ay». Inaan sax ahay sidan aayaad ku garan kartaa. Bal marna shaqal gaaban ku beddel marna mid dheer. Marka hore waxaan ku beddelayaa shaqallo gaaban.

Guluuliciyo mayey laysku daray galangalkoodii dhe.

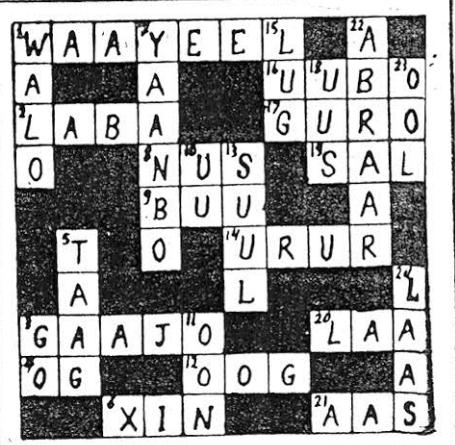
Bal innuminka shaqallo dhaadheer ku beddel. Guluuliciyo mayey laysku daroo «galangalkoodii» dhe. Waad aragtaan ka dambe jaban yahay Kholina miisaanka uu qantay waa kaa dambe ee jaban. Siidaas si le'eg ayuu ugu degdegay mii saanka baydkan. Waa sidan qaladka ah ee uu u miisaamay:

Silbraar caama geel loo tabcaday talax ku soo maaday.

1 2 2 1 2 2 1 1 2
1 1 2 2 2

ay ku jirta erayga «tabcaday» wuxuu u tiriye «ay» waana (1). Haddaada egto ereyga «maallayay» «ay» da ku jirta wuxuu u tiriye «ay» waana (1). Bal adigu ku beddel meelashada inarna shaqal gaaban marna mid dheer. Adiga aaya runta helya. Waxaan leejahay toddobaadkin boggu ilma wade qaa di karo inaan ka wada jawaboo qaa ladaadkii Kholi iyo xertii fallaagowday. Waxaan qayba hadhy u dhiganaya Toddobaadka dambe.

Halxiraalihii Toddobaadkii hore

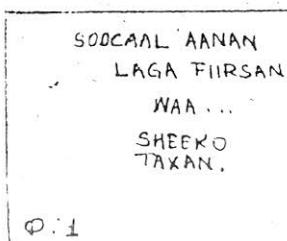


GUDUB

- 1 — Gees dhiigga lagu nuugo
- 2 — Sir
- 3 — Mas
- 4 — Waa jidhka siyya qaabka
- 5 — Jacayl la'saan
- 6 — Neef adhi ah oo dheddig
- 10 — Magac-u-yaaal
- 13 — Gego lagu cayarto
- 14 — Magac-hawseen
- 15 — Dhalcol dhoolaha u dhheeeyaa
- 17 — Niman
- 18 — Uurkuma
- 20 — Belo
- 23 — Dhuul

HOOOS

- 1 — Xushmayn, maanuusid
- 6 — Magac-u-yaaal
- 7 — Noor xooleha ka mid ah
- 9 — God, hog
- 11 — Cod samee
- 12 — Meel bihiyuu muraan
- 13 — Hitti, ilays
- 17 — Dahl, halac
- 19 — Aan dherayn
- 21 — Aas
- 22 — Magac-hawseen
- 24 — Laf lafaheemka ka mid ah
- 25 — Soof
- 26 — Cayn, qrab



Toddobaadkan iyo Suugaanta

Mar labud ayaa boggan suu-gantu shimbaynaya Jaaile Kholi. Waaan ugu dirayaa bogaadis-kan silsi diirraynd ee un uga faul-looday miisaanka maansada. Had-damu an hulkii ka sii wado jahil-bixintisii.

Waa tahay. Anigu oo weli daba joogu silsi jubnayd ee uu gabayga u miisaamay, ayaan imininkana u sii degayaa. Waxaan marka hore ka codsanayaa inaan mar kale samuun qalidadi «AY»da. Teeda kale waa inuu ogando in bayduka gabayga uu ku ga'u' karo sha-qalka u dambaceya isagoo waxba-ka beddelin jabnaanta iyo suggaan-ta bayduka.

Waxa intaa li raedaa, Jaaile Kholi ha gaadhiisiiyo xerta fallna-

gowdaye, waxaan ka qabo shibba-nayaash labanlaabma ama kuwa kala jaadka ah ee is xigsta. Waa-jira in shibbanayasha noocas-ihii iy meelo gaar ah ka galana tu-sali jiftada. Hagaag. Waaad soo qaadatoo jifto sqallay ah, waana kuwan inelahaan anay ku jabnayn oo dhannuun;

BAYD JIFTO AH :

1 - 1 - II - (I) - II - II

Meeshi jittini taallana, shibba-nayaash way is xigsan karaan. Dubeen, meeshi anay jittini oot-way ku cuslaanayaa man jabin-yaa. Haddii u fiisato, waxa kuu muuqda shan jittinoor. Waxa an uun qorayaa shan xubnood oo jiftto ah oo kala dambeyaa, sida ay jittinhuu, marka bidixda laga.

Maxamed Xashii Dhamac (Gariye)

tiryo, u kala dambeyaa, la so-co :

1. garta waa la qataan,
2. waan kugu sahiyiyaa,
3. hadal lama oggola oo,
4. iimant sed weeyaa,
5. Kamri yanna idin hadin,

Dayib. Intaas oo meeloood oo ke-li ah aye shibbanayasha is xigsan karaan jiftada sagallaydu ah. Jiftada tobaniyada ihnu, halbeeggaas ku soo kordhay, wuxuu xagga ho-re ku kordhiyaa laba jittinoor. Markaasaa waxay noqonayaa tod-dobu. Runtti xagga dambu waa is-kaagi mid. Waxa was ka soo qaad leh tun labada jittinoor ee bore. Waa kuwan :

1. Dadkayow aqoon baa,
2. ciiddan lagu abuuraa.

Kausu washa shibbanayashu door ka ay ka ciyaaraan jiftada. Wuxuu Jaaile Kholi koosu guuriyaa xertiisa fallaagowday sidan: «Sida guur-ku uga koobmo nin iyo afo ayuu miisaankaan uga koobmuu shibba-nayaal iyo shaqallo. Haddii u midkood gooni u baacsatidna haw-shaado waxay u kala dhantaalmay-saa sidii ay u kala dhantaallan In-hayd haddii and isku koobto ninku oo keliya adoo arrin guur ka had-layax.

Waxaan xertaas u sheegayaay inay jaahil ka jiihiin waxa miisaan ka hadlo. Miisaanka wuxuu ka had-lan codakda, codakdanna waxa sa-meeyo oo keli ah shaqallada. Shib-bannayashu codu ma lida, sidan dar-teedna, miisaan ahaan wax ka soo qaad ma lahu — marka laga reebo kolka ay is xigsadaan ee ay culays iyo hakashoo soo kordhiyaa. Xer-tuna sidaas ha ogaato, Yaanay is-kaqa qaldamin qaafiyadda (Hig-gaadda) oo shibbanayasha qimo ku leeyihiin jyo miisaanka codka tixgeliya.

Wuxuu Kholi yidhi issaq oo on burkuba bahal ka dayin, «Waxa la hayaa baydad jifto ah oo aan 16 hab ee Guuriere midnaba wa-faqsanay». Wan kan tushishii ku sida qaladka ah u miisaamuy :

1. Geelaya hawf yari
2. Orod afar qaad ah.
3. Xidhiidhiye.

19.

Waxa u horreya ee la cuno

4. Ciil, welwel.
5. Waa la isticmaalaan marka qalidhaan la uriyo.
6. Duco qofku markuu diintu la sameeyo.
7. Afka ku goostay.
8. Koox ciidan ah magaceed.
9. Orod afar qaad ah.
10. Xidhiidhiye.
11. Waa la horreya ee la cuno
12. Marka hore wax loo maqii waxyo ayaa la isticmaalaan.
13. Cad idhaa ku yaal.
14. Bulad, bulqan.
15. Afo la qab.
16. Libaux.
17. Pago la carar.
18. Xawaan xawaasta ka mid ah.
19. Suyuun qab.
20. Biyo fadhiya oo lagu dabbasho.
21. Habceerkii ayaa hirdada lagu arkaa.
22. Ugandil magaceed.
23. Laxaud, xoog.
24. Magac u yaal.
25. Nooc xoolaha ka mid ah.
26. Uur ku jirta.
27. Sii daa, gacanta ka qaad.
28. Tali.

GUDUB

1. Markiiba.
2. Dabka neef ku shid.
3. Maya.
4. Waa.
5. Waa la isticmaalaan marka la damqado.
6. Tiro.
7. Haweenay.
8. Geed magaciis.
9. Mas.
10. Waxyabi la is faro.
11. Gun.
12. Dal.
13. Marka hore wax loo maqii waxyo ayaa la isticmaalaan.
14. Cad idhaa ku yaal.
15. Bulad, bulqan.
16. Afo la qab.
17. Libaux.
18. Pago la carar.
19. Xawaan xawaasta ka mid ah.
20. Suyuun qab.
21. Biyo fadhiya oo lagu dabbasho.
22. Habceerkii ayaa hirdada lagu arkaa.
23. Ugandil magaceed.
24. Laxaud, xoog.
25. Magac u yaal.
26. Nooc xoolaha ka mid ah.
27. Uur ku jirta.
28. Sii daa, gacanta ka qaad.
29. Tali.

KALTANKA

FARMASHIYEYAAASHA

Waxaa la oqeysiinayaa dadweynaha in maanta iyo caawaa ay furasaa doonaan si loo daryeelo dhaanhooda:

DHEXE,
MARTINI,

K. Boobolsare,
SADDEX XIDDIGOOD

Meelehaan kor ku soo sheegney, goor kastoo tag-
sheegay, goor kastoo tag-sheegay.

Laan wax oo faryan qabtu, siida ay goonan ku Sannadkii Des-

tiryo, u kala dambeyaa, la so-co :

2 2 1 (1) 1 1 2

Halkii bay kula tahay inuu ka qolday markii uu miisaamuyay? Waxaad qaladkiisa fahmi kartaa huddaado maqaalkaygi Sabtidi ho-re iyo kii Kholi ee 3-5-7 isu akh-rido. Xubinta uu rabay inuu miisaankaya ku buriyo, waa muuq-kaan. Hase ahnaate, waa mushkil-iaddii ka hayasay «AY»da, waxa dhibbaataad keenay. Kow, «AY»da, ku jirta ereyga «jiray» ayuu 2 u tiriyya, waana 1, xundhurtiin meel gurraacan ayaan dhigay. Anigu sidan baan u miisaami laahaa :

Waagan u heli jiray

2 2 (1) 1 1 1

Waa jifto sagaallay ah. Tuuguna mae-xado. Haddabeet waxaan Jaaile Kholi leeyay, «Waxa sharciiga 2ad laga sheegay tusaale muujina-yaa jifto sagaallay ah oo miisaam-keedoo qumman yahay dhetguse laaxin ka dareemayo». Jiftada uu sheegaya, waxa weeye :

1. Waa se lagu waaney

Way jirta oo dhegta umu wa-naagsana sidaan u sheegay. Waa tan u beddelan sidan :

2. Waa lagu se waaney

Dayib anigu oo weedhaa kor ku xusan xiganaya, waxaan Kholi ku diidharaanayaa in baydka bore (1) sugar yahay. Waa baydu sug-naan karoo ne keli ah haddii uu dhammaan saddexda sharcii ka solo baxo. Sideer buu sugnaan uga hadli karaa isaga oo anuu baydu sharcigii labaad fulinay.

Arinttu si kastaba ha ahaatec, sida sharciga ku xusan, «shaqallada hab gaar ah ayay isugu xidhamaan». Taasuu waxa caddaynaya hakaayadaan ahor uga hadlay. Haddii qaybta dambu la iga raba-nu waxay la mid tahay qaybta ho-re ee sagaallayda.

2. Waa (1), 2

Oolada ka shakisan qiiimaha is-ku dhufashada shaqallada, waxaa dleedahay bal tusaalaan u han-dig :

1. Soo soco Safiya Xaajiyay

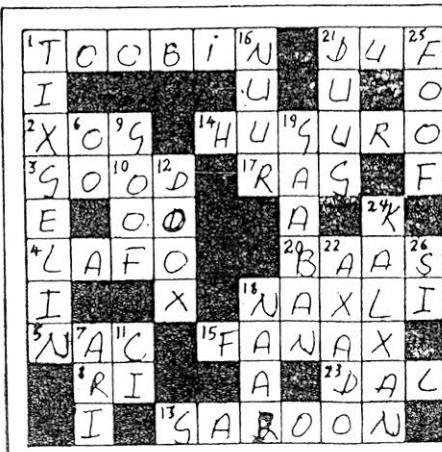
waan ku sugayaaye.

2. Safiya Xaajiyay suo soco

waan ku sugayaaye.

3. Waan ku sugayaaye suo soco

HALXIRAALIHII TODDOBAADKII HORE



Safiya Xaajiyay.

4. Soo soco waan ku sugayaaye

Safiya Xaajiyay.

5. Safiya Xaajiyay waan ku su-

gayaaye

soo soco.

Waa tahay. Tosaalaayaasha kor ku xusan waxa ka sagan ka u hor-reeca. Bal xertu fallangowday u sheeg inay ka fokeraan sababta laa-vinka keentay. Haddiise ay hal-kaas wax kala soo bixi waayaan, ii soo qor.

Ugu dambeystii, waxaan fallaa-gada, Kholi uniyaan qooyaa u sheegayaa inaan toddobaadka dambe soo bandhigii doona waxa u xundhur-ta ka qadaan. Haddiise ay hal-kaas wax kala soo bixi waayaan, ii soo qor.

MASHAARIIC LAGA HIRGE-LIYEY HARGEYSA

HARGEYSA Maajo 14-(SON-NA) — «Guulwadayaasha gobolka Wooyoyi Galbeed waxay gaar-een heer isku fillaansho iyagoo maga-lada Hargeysa ka hirgeshey ma-shaariic kaalil weyn qadaanisa dhaqsalaha dalka kuwaas oo av ka mid yihiin laba meelood oo lagu sameeyo rootiga, meel lagu sameeyo jaanjuurka (labanka) iyo beer baaceedi dhan yahay 24 hektar», sidas waxa soo sheegay Weriyaha SONNA ee gobolka W. Galbeed, oo soo indha indheeyey mashaariid-das.

Meelaha rootiga sy ku sameeyen guulwadayaasha oo afar in waxay ku kala yaanuu xaafadina 26ka Juun iyo Gacan-Libax ee ma-gaaladasii Hargeysa, tirada guul-wadayaasha ka shaqeysana waxay yihiin 28 qof waxayna malaintii dubaan 14,920 xabbadood ahna mid ay magaalada kaga fursanayyo dhibaataada xaggaa ibka iyo helita-anka rootida.

Maamulaha mashaariicda ee gobolka W. Galbeed, Jaaile Maxamed Farax Xirsii oo uga warriyay arriataas Weriyaha SONNA ee gobolka wuxuu sheegay in guulwadayaasha xil weyn isku saareen horumartina degmada iyoo guud ahaan tan gobolka, halkasana ku miti-jey kaalinta wacan ay ka qaateen wax soo saaridda iyo kobinta dha-qalaha waddanka.

Weriyuhu wuxuu intaa ku dariy in guulwadayaashi ay sameeyen garoon weyn oo ay ku diya-riyaan samaynta jaanjuurka (labanka) waxaaka ka shaqeysa 4 qof halkasina ku sooo samaalintibba 600-700 xabbo, kuwasooyaa ki kala ibiyano laamaha Wasaarads-ha, Wakanladaha iyo dadweynaha deggan magalo-miadxada labaad zalka.

Weriyuhu wuxuu kaloo shaqay in tan iyo haatan lacagta ka soo gashay guulwadayaasha mas-ruuc rootida ay dhan tahay 4,500 shillin. Jaanjuurkana lacag dhan bshiibaa 5,400 shillin ay ka helarto.

Beerta oo ay ka basaan kha-dhaar isugu jirta muus, saytun, bi-kaboy iyo midhalha loo yaqaan hayil waxa tan iyo markii lu aas-nay 1974kil khudaaq gaadhaysa lacag dhan 23,000 shillin, iyadoo wan-a-binta biyaha ka hesha tuuboojir ugu rukibun dhamaaka saddexda ee megaaladaasi.

Ugu dambeystii maamulaha shashruuc wuxuu sheegay in sin-qalaha mashruucas oo dhan 33 guulwade bishilaha mushahar ahlu u qaataan lacag dhan 13,985 shillin.

Toddobaadkan iyo Suugaanta

Waxa muddo haatan laga joogo saddex toddobaad inoo socday ga-buqsi ahu Muulmaahii Daa-rwin, hase ahatee, sida ad u og-tihiin wuxa innaga soo dhex galay miisaanka maansada, oo aan la-beedii toddobaad ee u dambeeyey ka jawasbay su'aallo la iga weydi-ye. Imminkaa iyo danna, halkii uu inoo joogey ayeynu ka qaadi doo-naa.

Toddobaadkan waxaan sooban-dhigayaa qabyitti u dambeeyay ga-baygas isega ah. Qaybtanu waxay dhab ahaan u taabannayn aragtidii Daarwin ee nolosha. Aragtidie Daar-win waxay salka ku hayasa doo-rashada debiiciga ah iyo sida ay dibhaabtaa ugo soo doogaan naflaya awoodda libi. Sida ay runtu teshyna, waxa aragtidaa maalinha maalinta ka dambeysa siil sua bas-dhista cilmiiga ah ee socota.

Ogeysiis

Wasaaradda Boetada iyo Is-garsintu waxay ku talo jirtaa in si dhaqso ah ay u soo saarto Hogganka Telefonna Cusub 1970ka (Telephone Dictionary New Edition 1976), sidaas awgeed Laamaha Dawladda oo dhan, Wasa-zaradha, Wakaalada, Warshadaha iyo Sharikadaha madax bannaan waxaa laga codsanaya in ay si degdeg ah ugo suo diraan Gudidiga Diyaarinta Hogganka Telefonna cusub, liis ay ku qoran yiliin lam-barraadha Telefoonkoode iyo Tele-foon waliba magaca ama deraajada Xafiska uu kuu jiro, si looga kaaf-toomo khalaadad ka imaan kara Xafiska layku beddelay.

Wakaaladaha iyo Sharikadaha doonaya inay lidhe (Advertisement) ku soo qortaa Hogganka Telefonna cusub waa inay xirrii la yeeshan Gudidiga Diyaarinta Hogganka Telefonna Cusub ee Xaruntooduh tahay, Xarantu Dhewe ee Wasaaradda Poosaha iyo Isga-riista — Tel. lamb. 4340, halkaas oo ay wixii fuufaahin ak ba heli karaan.

TACSI

Guddoomlyaha iyo Agaasimaha Guud ee Bankiga Dhexe ee Soe-haaliya iyagooy ku hadlaya magaca shaqatalaha Bankiga iyo koedoba, waxay u taacsineynayn iyagooy ku murugaysan qoyski u ku geer-yooday Juelle Xanje Diiire Xarsi, Ecbeen xaxarilisti janno ku ka wa-rashabe, samir iyo imaanaha Alla ha ka siyo qayskii uu ka tegey.

Agaasimaha Guud ee Bankiga Ganacsiga Ummadda, Gudidiga Shaqatalaha iyo Shaqatalaha oo dhan, waxay taesi u dirayaan Dr. Cabduraaxnaan Nuur Xarsi Xog-hayaha Juelle Maaliyadda, sheddallid iyo qoyskii uu ku geer-yooday Alla luu u naxarilisti Xanje Diiiriye Xarsi oo ku geeriyooydalka Jarmalka. Waxayna Rebbi uga baryayana inuu Jamaddi ku waraabiyoo dadkii uu ka baxayna sunir iyo itmaan ku shiyo.

Hase yeeshee, waxa jira niman yiddii waxaan aaminisnahay waxay u bixiyeen «Darwinistin bulsheed» «social Darwinism». Nimankaa waxay qabaan inaad dadku iscaawin oo qof walba qofkii ka liita reeb. Waxay qabaan in dhaqaala-ha lagu tartamo oo aan la isu tu-dhini. «Kii xoog libi ha jiro, kii

litaa ha hadho», weedaas waa nuxurka aragidooda marcoora.

Arrinti si kastaba ha ahatee, aragidooda waxay nosotay mid dhuitinaya oo socon weyday. Waxa dadku maanta u meajeer yahay sinnaan iyo iskaashi - xag busha-deed iyo xag dhaqaleeba. Taasiina waxay ka soo maaxanaysaa mab-

da'a hantiwadaaga ah.

Imminkana waa tan qaybtii u dembeysay gabaygi ahoo «Maal-ihii Daurwin»:

Mugli raangay jilaal mugsaday Barafka oo meersan Waddari nafhuu soo muineen Nahadho weeyane Malaw iyo kalluun kolaan

midab raheed yeesho iyo kol aan hawada mayraedoo kuynta mulacyeeyo Ruxanadda waxaan soo maraan madaxdu keenyne.

Tartankii muddad dheer soodee lagu mariig beelay midtikii adkaysto ninkti muruq leh noocayaan maxastiyo inaan ioo naxay maata kala daadsan maahmaahii Daarwin baa ii markhaatiya e Milgaadeed duniyey gabtee magga igu beertay anoo kuu martiyya baan arkee maanka kuma hayne, Maskavidi i keentisan raabba inaad macnaysaye bel waxay mursaad iga labay mariab duubutwe.

W. Q. Maxamed Xashti Dhamac «Gaariye»

Xidhbesooraha Miisaanka

Waa tahay. Halkan maanta wa-xaan iduu ku soo bandhigiyaa ma-qadul uu Boobe ka qorey arrin ku lug leh miisaanka. Run ahaatee wuxuu Boobe ka mid yahay akhris-tayashada joogtada ali. Waxa-na ka mitigata inuu si aad u sifan u fahmi miisaanka. Inkasta oo ay boogtooda dhaafeen dhallinyardaa iigu raacsan habka aan wax u miisaano. Hase ahaatee, Boobe waan nikkii u horreeyey oo si rasmi ah shuuka ku qaday qorad ahaan inuu miisaankayu mireyo. Si sifan inuu u fahmayna waxaa ka garan doontaa magaalkiisa hoos yaalla.

Haa xad wuxuu gaadhay inuu erayada «technical» ka ah ee aam sanaystaa uut qaar beddeelo. Taas-e macnacheedha maasha inuu wax fikrad ah igu khilaafay, wax aan magac u bixiyeen uun bini isaga ma-gac kale ku jeclyastay. Yaan loo qaadon inuu fikrad miisaanka ku saabsan igu diidum yahay. Waana kan :

XIDHBESOORAHIA MIISAANKA.

Haatun dhower bilood ayaa laga joo-gan intii Gaariye hadluu gorma cu-sub oo miisaanka maansada ah inaa-qaoray; nin wax ka yidhi se mid mooyee lamu sheegi. Ma miisaan-kaan la garan? Ma dadbaa hinause la duuban? Waa hubaa inanu ded-keennu dal caynkuus wax akhriksa u lahayn; taasi se cudoorduur u no-qomayno ammuuska dheer ee miisaanka duuban? Waa hubaa inanu ded-keennu dal caynkuus wax akhriksa u lahayn; taasi se cudoorduur u no-qomayno ammuuska dheer ee miisaanka duuban?

Gaariye waxaan ku hambal-nyaynayn «hawshi dhaxal galka» ah ee uu qabtay. Hilin in badan qor-soona ayuu helay.., maansadii aayuu cilmii iyo aqoon huuiway. Waxaa qabaa inuu miisaanka sooco-ayo, an si kalo u idhaadheer wuu MARAYAA. Tua maenceduha muu-ah dhammayistir heerkii ugu du-beeyay ayuu ku joogaa. Xaasha wa-xbaa u dhiman. Yaa se laga sugaya illayi maansida Gaariye oo keli ah lamu dhallume? Waxa laga sugaya intaa isku tuhmayaa inay miisaanka garay. Waxa lamu huraan ah inla qorgoro oo hadku dhitiic aha leeyahay laga toosiy. Ninba mar ayuu buu dogob shidaa marnaa se kama fursato in lalid siiluuriyo.

Hadalkaan galinka u quatay an u soo dego. Gaariye lama qabo magacibixinta beegga (Shigalka) madigaa ah. Tua macneneedu maan-haa inaan la qabtin jirtaaika beegga. Magaca Xundhur waxan ku dilidnudhay:

b. Xundhur waxay tilmaanay-saa mudi, badhitame, dhix iyo inuu wrx suddin u yahay.

t. Maansada dal baal leh dho-we beeg oo modli ah.

j. Haatun oo afkeentii barbaa raya looma badhna inayu enyu hure u firsay istiqraa. Ho oo weliba ku istiqraa-

lo waxaan kore u jirin. Erayay aam anigu Xundhurii Gaariye ku beddelanaya waxa weeye XIDHEBOSORE. An si ber-ku. Ugu horrysaya magaca was inuu tilmaama ana ku siroobaa wuxuu u taagur yahay. Waa in lagu tijiyaa magaca xilka xilka sha-quallada guud ahaan ee maansada. Xidhbesoorku kama qayb qato isku dhafta shaqallada. Sifooyin-kiisa waxa ka mid u madi-shaan-shaha iyo inuu yahay qogobe xidh-beegyada kala soora. Xidhbesoora-ha geeraarku waa gaar waaraa lix beeg oon doorsoomin. Xidhbeso-rraha iyo inta maansada ku qada-naysaba waxa xukuma nooci maansada. Xidhbesoorku uud wuu u yahay miisaanka maansada, wan-yo, haddaanu jirin ma abuurimeen xidh-beegyadi; maansada beeg yada ku jiraa tusbaa sidilisii ayuu buy uut lahaayeen lyagoom muuq iyo qaab midna sanaynay.

Haddii inta maanso. Gaariye inoo soo bandhigayaa maanso ka ged-danil miisaanka lagu raadsho xi-dhibesoore waxa inoo noqonayn shaqallada can ka qayb qadab ha-bka iyo qabtabbe shaqallada isugu dhaftmaan madi iyo urur mid ay noqdaanba.

BOOBE

Haddaynuu taal intaa ku dhaaf-kuu Xidhbesoore waxa weeye beeg

Halganka Afrika..

(Ka yimid bogga 2aad)

Soomaaliya iyodoo'fallaas koo-ka oo uu UMA qayd ay gacan weyn ka geysanayn waxaa xuu gaar ah ich kaalintii ay ka muujisay intii ka dambeysay dhallashada. Kacan-ki 21kii Oktoobar 1969kii, taasoo salku ku hayay qodobbadhi Bar-iyya ku qornaa Xasidhiid Iaad iyo tii 2aad ee Kacancka oo caddaynayen, siyaasadda dibadda ee Jamhuriyadda Diniqradiiga ee Soomaaliya, gaar ahoo Afrika iyo dalalka la gumeysto, waxaanaa maraq cad u noqday taabgelinga siyaasaddas warqaddii callday ee ku soo bax-dhirkii shirkadii madxuu Afrikadha Bar-iyya ku Dhexe ee Muqdisho tagu qabtay samaddii 1971kii, taasoo muuqayay. In dogalka hubay-siinay yidku quee ee lagu xoreyn karo dulalka weli li gumeysto, isla markaa Soomaaliya waa xayreege joogto ah u filaab-kaanadaa dhaayowga xorriyaddoo u do-

gaallamaya waxeyna xoojisa xirfir ka valaallinnimo, wadadhi iyo wa-dha toshi ee dawladda Afrika.

Kaalin ay Soomaaliya koga jirto halganka UMA waxaa tilmaan u abu gunshii uu Jaalle Siyeed oo hooyey dadyowya Afrika mud-dabii uu ahaa Gudholoomiyaha U-rurkaasi (1974-75) iyo socdaalkii dleeraan ee uu ku diix uunay quadra-dha Afrika isagoo ka dhaadhiici-naya mudaxda dalalka Afrika dhi-bantooqkiin taagnan iyo tabbi iyo xeceladda loo biixi kuray.

25kii Maajo waxay calauno iyo samo-sheeg u inay hanneqaadka qaraadidha Afrika, guusha xoggaagga loo qabtay xamaddii 1971kii, taasoo muuqayay. In dogalka hubay-siinay yidku quee ee lagu xoreyn karo dulalka weli li gumeysto, isla markaa Soomaaliya waa xayreege joogto ah u filaab-kaanadaa dhaayowga xorriyaddoo u do-

gaallamaya waxeyna xoojisa xirfir ka valaallinnimo, wadadhi iyo wa-dha toshi ee dawladda Afrika.

Waxna soo diyaariyeey :

Lanita Tabubarrada ee XSMGSK

KALTANKA FARMASHIYEYAASHA

Waxaa loo qeybsanayn dadweynaha in maanta iyo caawa by furtaan doonan si loo daryeelo dwachooda

KAASA EGOROLAARE. DIREXE,
SADDEX XIDHIGOOD. MARTIBNI.

Nieclahin u kor ku soo shcegney, goor kastoo and (ing-)
taan waa ay fureen yilhiin, sida ay go'anhaa ku gaarinti Dowladda Ilseegi.

Safaradda Ciraaq waxay u bas-han tahay hal qof (lab aam ched-dig) oo si sifan u yaagan shaqada Maklinad Guraac iyo Segretario-mo Carabi iyo Ingles (Typist Ara-bic and English and secretary dutiess) muisharkha wuxuu ku xidhan yahay aqonto qofsa.

Qofka shaqida raba wuxuu iman keraa xarunta Safaradda Ciraaq, waqtiga shaqada (9.2 p.m.)

Toddobaadkan iyo Suugaanta

W. Q. MAXAMED XAASHI DHAMAC (GAARIYE)

Wuxa jirtay in toddobaadkii u dambeyey u bogga suuganta u badnaa miiisaanka maansada. Nasiih darro, waxay taasi dhaliyay inay dadka qaar saluuqey. Murkii an u fiisradayna waxay u badan yihiin kuwa aan garan miiisaanka. Sababta oo no wax kasta oo kolkaas kugu yar adag wadda ka caajistaan. Sidan darandeedaa aniga oo tixgeliyina dadka noocans ah, waaxan ku ballan qadaayaa in toddobaadka soo socda laga billaabo aan boggan ka dhigii doono googoos u badan murtidii iyo gabaydii rag-gii hore iyo kuwan hadda nool. Miisaanka inta uu socdo wuxuu baalkan ka qaadan doonaan koone yar oo qudh ah.

Waxaa iyana jira «Idioms» kii silsilada inoo ahees oo intuu miisaanka soodyaan aasan sood hadal qandin. Arrintaa iyada ah laftee daad badan ayan ka xanaaqay. Waa jirta inay rag dhwoor ihi war-qado ii so direen ay kaga cabanayann kulagoon «Idioms». Xaqiliq-diina waa wax adag sidaa u wadda raallii gelin kartu dadka qofka wax gooni ah ka helayo, isla markaanaa sad Kasanka kuu gaarka ah u wadii karto. Hase ahnaatec toddobaadkan waaxaan raallii gellinaya qoladii «Idioms» ka rabtay, oo u soc harorminayaa wixii ka baaqday. Wixiise maanta ka dambeeyi bogganu waa googoos maan-sooyin u badan yihiin. Miisaanka iyo «Idioms» kuna qaybo yar yar ka qaadan doonaan, wasa kuwan «Idioms»:

Faraaha ayaa laga falay. Gaamaha ayaaan dhiigayn. Soco uun baa la yidhi. Wuu socod badan yahay. Waaataan meyd mariyaa.

O G E Y S I I S

Wakaaladda Cagafyada iyo Hawla Beeraha (ONAT) waxay dadweynaha ogeysiinayaa inay bixinay tartan (Tender Appalto) ee ku saabsan tolliin dharr oo noociisu yahay, tiradiisuna tahay sidan hoos ku qoran:-

1. Terekis kaaki qaybta 2aad ah $70 \times 2 = 140$ joog. (boqol iyo afartan) joog.
2. Buluu Jeemis «Blue Jinis» $84 \times 2 = 168$ joog. (boqol iyo lixdan iyo sideed) joog.
3. Dharka Warshadda Balcad $30 \times 2 = 6$ joog. (lixdan) joog.
- Ruuxii doonayaa in uu ka qayb galo waa in uu fuliyaa shuruudda soo socda:-
1. Waa in uu arjiigisa ku soo qoq warqadda saddexda shilin ah, kuna soo ridua haqshad xiran oo ay kor uga qoran tahay «TOLLIIN

Haweenka ayaa isticmaala. Markay leeyihii «biyo ma hayno». Waxba iggama xidhna. Waxba iggama gelin. Waa dabo geel. Wuu socod badan yahay. Waa ishihi qaate. Qofka jiliscan ayuu u duran yahay. Wuu lafo. guray. Aad ayuu u baadhiay. Risiqi ayaa cirka laga geeyey. Waxba ma haysto. Risiqi ayaa dhagtag laga saaray. Ta sare ayey la macne tahay. Kamana bixin kumana jirto. Aad ayuu u liitaa. Waa naf-ka-eeg. And ayuu u jiliscan yahay. Wuu u daray. Aad ayuu u ercye bsabuurki. Shaaggy ayuu buu u rogaya. Miiryay ayuu u wadsy. Hadulku hadduu mud yahay laba la-gama dhigo. Hatchika luma leeleexiyo. Hooyad ayaa xaynku haystay. Waan da' yaraa. Indhiihii ayaa tegay. Aad ayuu gaajooday. Indhiihii ayaa jiitay. Ta sare ayey la macne tahay. Jid ayuu u leeyohay. Wuu ku hagangsan yahay. Af iyo addinbar wuu u geystay. Hadal iyo itaalba wuu ku caawiye. Sankiisa ayuu canano ka lisay. Wuu dhibay. Cirkii iyo dhulkiib baa is-qabsadaya. Roob badan ayna da'ay. Wuu calool nugul yahay. Wuu ur jiliscan yahay.

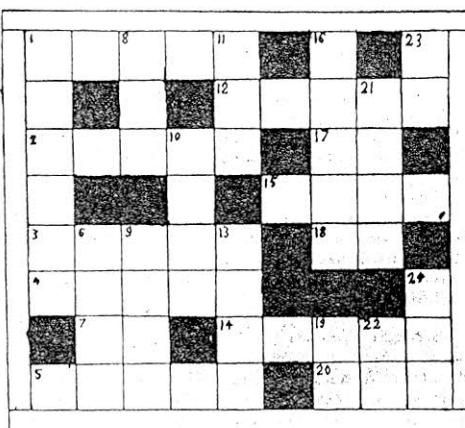
Waa gaal gaal laga soo gooyey. Wuu qastay. Wuu qastay. Dhuulta ugama dhacdo. Wuu bakhnyi. Af kale ayuu illa yimi. waxanannan isku 'ogeyn ayuu keenay. Wuu af la' yahay. Ilko-ma-leh. Wuu af xun yahey. Wuu cay badan yahay. Dibnaa umuu kala qaadin. Af libaax ayuu kala soo baxay. Meel khatar ah ayuu kala soo baxay. Wuu ka naf wanney.

Way dibno madowdahay. Qayh libaax ayuu qaasy. Wuu bursaday. Ma faras aysad uga degi lahayd. Ma wax ka weyn aysad u qaban lahayd.

MIISAANKA MAANSADA

2 11	1 0	2 11	2 11
---------	--------	---------	---------

HALXIRAAALAHAD TODDOBAADKAN



HOOS

1. Kasmo.
6. Wax haamuhu inay jabaan ka ilaaishiya.
8. Kala-dhawaysi.
9. Balancy iyo baas.
10. Guri.
11. Astaaaj laxeed la'aan ah.
13. Waqii.
16. Naang gurigeedu nadiif yahay.
19. Agsoon.
21. Ciisi, gacal.
22. Nooc xoolaha ka mid ah.
23. Dherged.
24. Piiri.

GUDUB

1. Ninkaan baqan.
2. Koox.
3. Fil.
4. Burara dhulkeenna u dhaashdeer.
5. Cayayaan alwaaxda cuna.
7. Kubna jidhka ayuu ka mid yahay.
12. Laxaad.
14. Halgan.
15. Hordhaca gabayga.
17. Dhinac, uh dhow.
18. Meel wax soo maraan.
20. Weel Subagga Jagu shubo.

KALTANKA

FARMASHIYEYAASHA

Waxan la geysiinayaa dadweynaha in maanta iyo caaw ay furaan doonaan si loo daryeelo dannoohood:

BOONDIHEERE
DADWEYNHA

HANTIWADAAQGA
TALEEX

Meelulaan kor ku oo sh egnay, goor kastoo aad tag-taun waray furan yihii, sidu ay goonkaa ku gaartay Daw-ladda Hoose.

T A C S I

Maamulka, Gudidda Dhexe ee Shaqatalaha iyo Shaqatalaha Wakaaladda Dhismaha Soomaaliyecid dharmmaantood, waxay tacsi u dirayaa Jaalle Sharif Maxamed Munye, oo ka tirsan shaqatalaha Wakaaladda, geeridii ku timid sab-bihisa Jaalle Sharif Munye naxariis Janno Haamayaa ha ka warasabiyee, isaga iyo qoyskil markuumku ka tagneya samir iyo iimlaan Alla ha ka siyyo.

